

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Інституту спеціальної педагогіки і
психології імені Миколи Ярмаченка
НАПН України

Л.І.Прохоренко
Схвалено Вченою радою Інституту
(протокол № 10 від «15» грудня 2022 р.)

Спеціальність 053 Психологія
Освітня програма Спеціальна психологія
Ступінь Доктор філософії

Шифр дисципліни	ПП1
Назва дисципліни	Методологія та проектування наукового дослідження в спеціальній психології
Навчальний рік	2022-2023
Кількість кредитів ЄКТС (годин)	3 кредити (90 годин)
Статус	Обов'язкова дисципліна

Короткий опис дисципліни

Мета курсу: оволодіння методологією та методами наукового дослідження в спеціальній психології, формування системи знань та вмінь, необхідних для самостійного виконання наукових досліджень.

Буде розглянуто:

- основні методологічні принципи наукового дослідження (об'єктивності, сутнісного аналізу, єдності логічного й історичного підґрунтя, концептуальної єдності);
- теоретико-методологічні, методичні й організаційні аспекти здійснення науково-дослідної діяльності;
- експериментальні й теоретичні методи дослідження у спеціальній психології;
- сучасні методи наукового дослідження у спеціальній психології;

- методи проведення та раціонального планування наукових досліджень та аналізу їх результатів;
- науково-методичний апарат, програма наукового дослідження.

Пререквізити

Викладач **Прохоренко Леся Іванівна**

Контакти
Тел +380972867775
Email Lesya-prohor@ukr.net

Час для консультацій Вівторок та середа, 12:00-14:00

Мета курсу -	Формування у здобувачів навичок використання та розвитку творчого потенціалу, активізації здібностей до наукової та науково-педагогічної діяльності, відповідних компетентностей, мотивації для самостійного проведення фахових наукових досліджень.
---------------------	--

Завдання курсу

1. Ознайомити здобувачів з цілісними теоретичними уявленнями про загальну методологію наукового дослідження в спеціальній психології.
2. Сформувати у здобувачів наукові знання з найбільш актуальних проблем педагогіки та психології, методологічних засад організації та проведення наукового дослідження.
3. Розкрити специфіку наукового пізнання та філософський підхід до методології пізнавальної діяльності.
4. Ознайомити здобувачів з сучасними методологічними концепціями.
5. Підготувати здобувачів до творчої фахової діяльності, формування у них практичних умінь і навичок здійснення дослідницького пошуку у вирішенні проблем у галузі спеціальної психології, проведення комплексного психологічного та психолого-педагогічного дослідження.
6. Ознайомити здобувачів з понятійним апаратом і методикою виконання й оформлення науково-дослідної роботи та її захисту.
7. Ознайомити здобувачів зі способами роботи з науково-технічною інформацією.
8. Ознайомити здобувачів з загальними вимогами до наукових досліджень, основ їх планування, організації та виконання.
9. Ознайомити здобувачів з вимогами до оформлення різних видів дослідницьких робіт.
10. Ознайомити здобувачів з методами планування та проведення наукових досліджень, обробки й аналізу їхніх результатів, оформлення та представлення результатів дослідження.
11. Ознайомити здобувачів з організацією науково-дослідної роботи та ін.

Загальні компетентності

- ЗК1. Здатність проводити критичний аналіз, оцінку і синтез нових і складних ідей, переосмислювати наявне та створювати нове цілісне знання та/або професійну практику, розв'язувати значущі наукові та інші проблеми.
- ЗК2. Здатність використовувати у професійній діяльності сучасні знання з різних наук, у тому числі міждисциплінарного характеру.
- ЗК3. Здатність застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології у різних видах професійної діяльності.
- ЗК4. Здатність використовувати сучасні методи і технології наукової комунікації українською та іноземними мовами.
- ЗК6. Здатність забезпечувати безперервний саморозвиток і

самовдосконалення, відповідальність за розвиток інших.

ЗК7. Здатність аналізувати соціально-значущі проблеми та процеси, використовувати соціологічні методи у своїй професійній і соціальній діяльності.

ЗК8. Здатність у письмовій чи усній формі ясно та логічно висловлювати думки.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК1. Здатність самостійно здійснювати науково-дослідну та науково-педагогічну діяльність у галузі спеціальної психології з використанням новітніх наукових теорій, методів та інноваційних технологій.

СК2. Здатність адаптувати і узагальнювати результати сучасних досліджень у галузі спеціальної психології для вирішення наукових і практичних проблем.

СК3. Здатність проводити теоретичні й експериментальні дослідження, інтерпретувати одержані результати з метою виявлення властивостей та характеристик досліджуваних об'єктів у галузі спеціальної психології.

СК4. Здатність проводити системний та синергетичний аналіз, використовувати моделі та методи моделювання в наукових дослідженнях.

СК5. Здатність планувати та здійснювати власне наукове дослідження, присвячене суттєвій проблемі сучасної науки у галузі спеціальної психології.

СК6. Здатність представляти результати досліджень у вигляді звітів і публікацій державною та однією з іноземних мов.

СК7. Здатність використовувати дані досліджень у практичній діяльності.

СК8. Здатність вибирати адекватні методи дослідження й застосовувати їх для вивчення психологічних явищ.

СК9. Здатність визначати гіпотезу, мету й завдання дослідження.

СК10. Здатність здійснювати кількісну й якісну обробку результатів дослідження.

СК11. Здатність планувати, організовувати роботу дослідницьких колективів, керувати проектами, включаючи власні дослідження, з метою отримання новітніх знань та переосмислення наявних.

СК12. Здатність до самоаналізу, самовдосконалення та професійного саморозвитку.

Програмні результати навчання

РН 1. Системні знання у галузі спеціальної психології та інших дотичних галузей наук, включаючи оволодіння методами наукового дослідження.

РН 2. Системні знання поглибленого рівня в галузі спеціальної психології, методів дослідження їх властивостей, зокрема, знання

сучасних досягнень та інноваційних прикладних рішень, в тому числі на стику різних галузей наук.

РН 3. Знання методики проведення теоретичних та експериментальних досліджень, основоположних принципів системного та синергетичного аналізу, розуміння моделей та методів моделювання в спеціальній психології.

РН 4. Знання загальних засад функціонування сучасної науки, основ методології наукового дослідження, його принципів, структурних елементів, мети, завдання, об'єкту, предмету, способів оприлюднення та впровадження результатів..

РН 5. Знання організації і методики проведення наукових досліджень, практики здійснення наукової діяльності, управління інноваційними проектами.

РН 6. Знання сучасних концепцій розвитку інформаційно-комунікаційних технологій, основ програмування, з метою обробки результатів за темою наукового дослідження.

РН 7. Знання комплексу соціогуманітарних дисциплін, норм наукової етики, законодавства у галузі інтелектуальної власності, відповідальності за професійні рішення, у тому числі у правовому, соціальному й екологічному контексті.

РН 8. Вміння орієнтуватися в наукових проблемах у професійній сфері, знаходити оптимальні шляхи їх розв'язання.

РН 9. Вміння критично аналізувати, оцінювати і синтезувати нові складні ідеї, які заслуговують на рецензовану публікацію на національному або міжнародному рівні.

РН 10. Вміння розширення меж і переосмислення наявного теоретичного знання й професійних практик, здатності сприймати, розробляти, застосовувати і адаптувати основний процес дослідження з науковою повнотою і цілісністю..

РН 11. Вміння обирати теоретичні й експериментальні методи дослідження, відповідні методи системного і синергетичного аналізу, застосовувати моделі та методи моделювання та інноваційні підходи для розв'язання складних завдань і проблем в науково-дослідній та/або інноваційних сферах.

РН 12. Вміння збирати та інтерпретувати наукову та фахову інформацію, з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та пошукових систем.

РН 13. Вміння використовувати сучасні методи і технології професійної комунікації українською та іноземними мовами.

РН 14. Вміння ефективно взаємодіяти в професійному середовищі й соціумі в цілому, результативно, науково і професійно працювати над новими ідеями як індивідуально, так і як член творчої команди.

РН 15. Вміння формулювати свої професійні висновки, особисті результати і досягнення та розумно їх обґрунтовувати для фахової та не фахової аудиторії.

РН 16. Інтегрування в європейський освітній простір: вміти презентувати результати власних наукових досліджень у фахових виданнях України «категорії Б», у наукових статтях що належать до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science та розділах монографій, у

закордонних виданнях країн, які входять до ОЕСР.

Структура навчальної дисципліни											
Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма						заочна форма				
	усього	у тому числі					усього	у тому числі			
		л	п	с	залік	екзамен		л	п	с	залік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Модулі.											
Модуль 1. Методологія, логіка, методи та технологія наукових досліджень											
Тема 1. Наука й наукові дослідження у сучасному світі	2	1	1				2	1	1		
Тема 2. Загально-методологічні основи наукових досліджень	2	1	1				2	1	1		
Разом за змістовим модулем 1	4	2	2				4	2	2		
Модуль 2. Методологічні основи психологічних досліджень											
Тема 1. Загальнопсихологічні і конкретнопсихологічні принципи організації і проведення психологічного дослідження	2	1	1				2	1	1		1 Залік
Тема 2. Теоретичні а емпіричні методи психологічного дослідження. Понятійно-категоріальний апарат психологічного дослідження	3	2	1	1			3	2	1	1	
Разом за змістовим модулем 2	6	3	2	1			6	3	2	1	
Модуль 3. Організація та проведення наукових досліджень з психології											

Тема 1. Вибір напрямку наукового дослідження. Логіка конструювання методологічного апарату наукового дослідження	4	2	2			4	2	2		
Тема 2. Загальна характеристика процесів наукового дослідження. Формулювання теми наукового дослідження. Визначення робочої гіпотези, мети, задач, об'єкта і предмета дослідження	6	4	2			6	4	2		
Тема 3 Оформлення звіту про виконану науково-дослідну роботу. Бібліографічний апарат наукових досліджень. Правила складання бібліографічного опису для списків використаних джерел. Правила наведення цитат і бібліографічних посилань у тексті наукової роботи. Пошук, нагромадження та обробка наукової інформації	10	4	4	2		10	4	4	2	
Разом за змістовим модулем 3.	20	10	8	2		20	10	8	2	
Модуль 4. Технологія проведення наукового дослідження в спеціальній психології										
Тема 1. Вимоги до підготовки та оформлення дисертаційного дослідження за спеціальністю 053 Психологія	2	1	1			2	1	1		1 іспит
Тема 2. Представлення та впровадження результатів психологічного дослідження	8	4	2	2		8	4	2	2	
Разом за змістовим модулем 4.	10	5	3	2		10	5	3	2	
Усього аудиторних годин	40	20	15	5						
ІНДЗ	50		-	-		-		-	-	
Усього годин	90					90				

екційні заняття		
№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наука й наукові дослідження у сучасному світі	1
2	Загально-методологічні основи наукових досліджень	1
3	Загальнопсихологічні і конкретнопсихологічні принципи організації і проведення психологічного дослідження	1
4	Теоретичні а емпіричні методи психологічного дослідження. Понятійно-категоріальний апарат психологічного дослідження	2
5	Вибір напрямку наукового дослідження. Логіка конструювання методологічного апарату наукового дослідження	2
6	Загальна характеристика процесів наукового дослідження. Формулювання теми наукового дослідження. Визначення робочої гіпотези, мети, задач, об'єкта і предмета дослідження	4
7	Оформлення звіту про виконану науково-дослідну роботу. Бібліографічний апарат наукових досліджень. Правила складання бібліографічного опису для списків використаних джерел. Правила наведення цитат і бібліографічних посилань у тексті наукової роботи. Пошук, нагромадження та обробка наукової інформації Правила складання бібліографічного опису для списків використаних джерел. Правила наведення цитат і бібліографічних посилань у тексті наукової роботи. Пошук, нагромадження та обробка наукової інформації	4
8	Вимоги до підготовки та оформлення дисертаційного дослідження за спеціальністю 053 Психологія	1
9	Представлення та впровадження результатів психологічного дослідження.	4

Практичні заняття		
№ з/п	Назва теми	Кількість годин

1	Теоретичні та методологічні принципи науки. Види та ознаки наукового дослідження організація наукової діяльності в Україні	1
2	Наукове пізнання. Рівні наукового пізнання.	1
3	Вибір напрямку наукового дослідження. Логіка конструювання методологічного апарату наукового дослідження	1
4	Формулювання теми наукового дослідження. Визначення робочої гіпотези, мети, задач, об'єкта і предмета дослідження	1
5	Оформлення звіту про виконану науково-дослідну роботу	2
6	Тестування у психолого-педагогічному дослідженні. Методи опитування. Особливості методу спостереження. Загальнонаукові та міждисциплінарні методи дослідження. Методи обробки результатів дослідження. Методи аналізу. Графічні методи	2
7	Поняття вибірки. Види вибірок. Методи формування вибіркової сукупності. Якість та надійність вибірки та вимоги до її забезпечення	4
8	Основні види наукових публікацій. Техніка написання тексту. Реферат. Доповідь. Наукова монографія, наукова стаття, тези наукової доповіді. Виступ	1
9	Правила оформлення публікацій	2

Семінарські заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Різновиди наукових тем. Основні критерії наукової теми. Рівні наукової новизни теми. Визначення характеру конкретного наукового дослідження	1
2	Формулювання назви дисертації. Пошук, накопичення та обробка наукової інформації з теми дисертаційного дослідження	2
3	Складання індивідуального і робочого планів. Написання пояснювальної записки до вибору теми дисертації	2

Індивідуальні завдання та підсумковий контроль

Тема 1. *Формування вибіркової сукупності. (12 год)*

1. Поняття вибірки. Види вибірок.
2. Методи формування вибіркової сукупності.
3. Якість та надійність вибірки та вимоги до її забезпечення.
4. Показники вибірки (міра центральної тенденції та міра мінливості, їх розрахунки та інтерпретація, кванти лі, нормовані дані тощо).

Тема 2. *Методика обробки отриманої у науковому дослідженні інформації (16 год)*

1. Підготовка даних до обробки. Ручна обробка інформації.
2. Введення інформації в комп'ютер та її обробка. Аналіз та інтерпретація отриманих даних.
3. Форми звітності про педагогічне дослідження.
4. Ефективність наукових досліджень. Звіт про виконану науково-дослідну роботу.

Тема 3. *Наукові публікації та вимоги до їх оформлення (12 год)*

1. Основні види наукових публікацій..
2. Написання тексту статті. Реферат. Доповідь. Наукова монографія, наукова стаття, тези наукової доповіді..
3. Техніка написання статті.

Тема 4. *Вимоги до змісту, структури та оформлення дисертації (10 год)*

1. Загальні вимоги до дисертації. Структура дисертації. Зміст. Вступ та його композиція. Актуальність дослідження. Мета і задачі дослідження. Об'єкт і предмет дослідження методи дослідження. Наукова новизна одержаних результатів. Практичне значення одержаних результатів. Особистий внесок здобувача. Апробація результатів дисертації. Публікації. Основна частина дисертації. Висновки. Список використаних джерел. Додатки.

2. Мова та стиль дисертаційної праці. Нумерація
3. Подання текстового матеріалу. Ілюстрації. Таблиці, формули. Посилання

Підсумковий контроль

1. Залік (творча реферативна робота щодо концептуального напрямку дослідження, представника концептуального напрямку тощо) з подальшим опитуванням відповідно до обраної тематики творчого реферативного завдання.
2. Іспит (Усне опитування пройденого матеріалу за навчальний курс. Творча робота з розроблення моделі та алгоритму проектно-дослідної діяльності на тематику визначену (для кожного здобувача окрема *тематика*)).

Оцінювання навчальних досягнень	
Вид роботи	%
Відвідування аудиторних занять	20
Відповіді на запитання під час аудиторних занять	20
Індивідуальне завдання 1	15
Індивідуальне завдання 2	15
Підсумковий контроль (тест/іспит)	30
Всього	100

Шкали оцінювання			
Бальна	ECTS	Національна	Заліків
90-100	A	Відмінно	
80-89	B		
70-79	C	Добре	Зараховано
66-69	D		
60-65	E	Задовільно	
35-59	FX	Незадовільно - з можливістю повторного виконання завдань	Не зараховано - з можливістю повторного виконання завдань
0-34	F	Незадовільно - з повторним вивченням дисципліни	Не зараховано - з повторним вивченням дисципліни

Додаткові бали	
Вид роботи та вимоги	Бал за стобальною шкалою
1. Виступ на науковій конференції та тези доповіді на науковій конференції).	20
2. Підготовка наочного матеріалу за результатами дослідження: комп'ютерні презентації, слайдові доповіді, стендові доповіді.	15
3. Презентування результатів власних наукових досліджень у фахових виданнях України «категорії Б», у наукових статтях що належать до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science та розділах монографій, у закордонних виданнях країн, які входять до ОЕСР.	50

Основна (обов'язкова) література

1. Бистрицька А. К. Основи наукових досліджень : конспект лекцій / А. К. Бистрицька. – Харків, 2012. – 75 с.
2. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень : підруч. для бакалаврів, магістрантів і аспірантів екон. спец. вищ. навч. закл. освіти / М. Т. Білуха. – К. : АБУ, 2002. – 480 с.
3. Богдан С. К. Методи й методика лінгвостилістичних досліджень : метод. рекомендації для слухачів і керівників секції української мови / С. К. Богдан. – Луцьк, 2011. – 28 с.
4. Галян О. В. Методологія наукових досліджень фізичної терміносистеми французької мови / О. В. Галян // Актуальні питання іноземної філології: наук. журнал. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2020. – №12. – С. 46-51.
5. Глущенко В. А. Лінгвістичний метод і його структура / В. А. Глущенко // Мовознавство. – 2010 – № 6. – С. 32–44.с.
6. Колесников О. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / О. В. Колесников. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 144 с.
7. Рибалка В.В. Методологічні питання наукової психології (Досвід особистісно-центрованої систематизації категоріально-поняттєвого апарату): Навчально-методичний посібник / В.В.Рибалка. - К.: Ніка-Центр, 2003. - 204 с.
8. Хохліна О.П. Методологічні й теоретичні основи психології: Навчальний посібник / Хохліна Олена Петрівна – К.: Нац. акад. внутр. справ, 2014. – 232 с.
9. Швець Ф. Методологія та організація наукових досліджень. Рівне: НУВГП, 2017. 151 с.

Додаткова література та інші джерела інформації

1. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. для студ. вузів / В. В. Ковальчук, Л. М. Моїсєєв. – 3-є вид., перероб. і доп. – К. : Професіонал, 2005. – 240 с.
2. Колесников О. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / О. В. Колесников. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 144 с.
3. Колісніченко Е. В. Основи наукових досліджень : опорний конспект лекцій / Е. В. Колісніченко. – Суми, 2012. – 83 с.
4. Кочерган М. П. Методологія мовознавства. Методи мовознавчих досліджень // Кочерган М. П. Загальне мовознавство : навч. посіб. / М. П. Кочерган. – К. : Академія, 2006. – 464 с.
5. Крушельницька, О. В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / О. В. Крушельницька. – К. : Кондор, 2006. – 206 с.
6. Методичні рекомендації до організації навчально-дослідницької діяльності студентів та написання наукових робіт / О. Є. Іванашко. – Луцьк, СНУ ім. Лесі Українки, 2017. – 64 с.
https://eenu.edu.ua/sites/default/files/Files/ond_metodichka_snu_2017.pdf

Інформаційні ресурси

1. Законодавство України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua>; <http://www.nau.kiev.ua>; <http://www.ukrpravo.kiev.com>; <http://www.liga.kiev.ua>.
2. Методологія науки - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.sites.google.com/site/fajrru/Home/scientific>.
3. Центр исследований и статистики науки [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://www.csrs.ru/>
4. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua>.
5. Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nplu.kiev.ua>
6. Харківська державна наукова бібліотека ім. Короленка [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://korolenko.kharkov.com>

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Поведінка на курсі

Здобувачі зобов'язані під час вивчення курсу:

- Не пропускати лекційних, практичних та семінарських занять;
- Вчасно виходити на електронний зв'язок через відповідні програми (додатки у електронних девайсах);
- Дотримуватись регламенту, який окреслює на початку курсу викладач (не заважати проводити заняття; поважати особистість викладача та його досвід, бути коректними, інтелігентними, але активним під час занять та виконувати індивідуальні/домашні заняття з дисципліни)

Під час контролю знань здобувачі зобов'язані:

- Готуватися до практичних, семінарських занять;
- Виконувати індивідуальні та творчі завдання;
- Бути підготовленими, відповідно до завдань та вимог курсу;
- Виконувати вимоги викладача щодо підготовки до контролю знань;
- Розраховувати на власні знання, не шукаючи інші джерела інформації, які допоможуть відповісти на запитання, скласти тест (залік, іспит), тобто не використовувати девайси для пошуку інформацію через мережу інтернет, не готувати допоміжні підказки у паперовому вигляді тощо.

Інформація про викладача

Прохоренко Леся Іванівна, доктор психологічних наук, професор, директор Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України

ORCID iD [0000-0001-5037-0550](https://orcid.org/0000-0001-5037-0550)

Researcher ID: Y-9259-2019

Основні публікації з тематики дисципліни

Статті в Scopus та Web of Science

1. Особливості класифікації об'єктів інформаційного поля дітьми із затримкою психічного розвитку [Електронний ресурс] / Л. І. Прохоренко, О. В. Романенко // [Інформаційні технології і засоби навчання](#). - 2019. - Т. 74, № 6. - С. 266-277. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2019_74_6_22 (*Web of Science*)
2. Zasenkov Viacheslav, Onufriieva Liana, Chaikovska Oksana, Prokhorenko Lesya, Sadova Myroslava. (2020). Ecocentric and anthropocentric settings as determinants of youth social maturity and eco-culture development. Volume 24 - Issue 6. Month: April. Лондон: Hampstead Psychological Associates. Pages: 13079-13091. DOI: [10.37200/IJPR/V24I6/PR261274](https://doi.org/10.37200/IJPR/V24I6/PR261274) (*Scopus*)
3. Ihor Popovych, Olena Blynova, Oleksandr Savchuk, Viacheslav Zasenkov, Lesia Prokhorenko (2020). Expectations of a winning result in women's handball team: comparison of different age groups / *Journal of Physical Education and Sport*® (JPES), Vol.20 (5), Art 369, pp. 2709 - 2717, 2020 online ISSN: 2247 - 806X; p-ISSN: 2247 - 8051; ISSN - L = 2247 - 8051 (*Scopus*)
4. Lytvynenko, O., Zlatova, L., Zasenkov, V., Prokhorenko, L., & Lunov, V. (2020). Adaptive Potential of Young People as a Factor of Mental Health-Preserving. *Journal of History Culture and Art Research*, 9(3), 374-385. doi:<http://dx.doi.org/10.7596/taksad.v9i3.2846> (*Scopus*)
5. Lytvynenko, O., Zlatova, L., Zasenkov, V., Prokhorenko, L., & Lunov, V. (2020). Adaptive Potential of Young People as a Factor of Mental Health-Preserving. *Journal of History Culture and Art Research*, 9(3), 374-385. doi:<http://dx.doi.org/10.7596/taksad.v9i3.2846> (*Scopus*)
6. Prokhorenko, L., Popovych, I., Sokolova, H., Yarmola, N., & Forostian, O. (2021). Research on reflective-evaluative competence in pupils with intellectual disabilities. *Amazonia Investiga*, 10(46), 138-151. <https://doi.org/10.34069/AI/2021.46.10.13> URI: <http://eKhSUIR.kspu.edu/123456789/15557>
7. Prokhorenko, L., Sokolova, H., Forostian, O., Kravets, Y., & Horbatiuk, O. (2022). Typology of competence characteristics of pupils with intellectual disabilities. *Amazonia Investiga*, 11(55), 172-181. <https://amazoniainvestiga.info/index.php/amazonia/issue/view/56/Amazonia%20Investiga%20Vol%2011%20No%2055%20%282022%29> <https://doi.org/10.34069/AI/2022.55.07.18>

Статті у фахових виданнях України та закордонних виданнях країн, які входять до ОЕСР

1. Засенко В.В., Прохоренко Л.І. Бар'єри та стратегія підвищення освітнього рівня

- дорослих з особливими потребами / В.Засенко, Л.Прохоренко // Концептальні засади розвитку освіти дорослих: світовий досвід, українські реалії і перспективи. Київ – 2018. – С. 93-98.
2. Засенко В.В., Прохоренко Л.І. Нова українська школа – стратегія розвитку освіти дітей з особливими потребами / В.Засенко, Л.Прохоренко // Nauka Edukacja Wychowanie I Praca. – Warszawa-Siedlce. – 2018. – С. 149-158.
 3. Zasenکو V., Prokhorenko L. Educational Development Priorities for People with Special Needs in Ukraine / V.Zasenکو, L.Prokhorenko // Education: Modern Discourses. – 2018. № 1. – С. 161-167
 4. Засенко В.В., Прохоренко Л.І. Компетентнісний підхід як основа теоретико-методологічної моделі розбудови освіти дітей з особливими потребами / Практична психологія в інклюзивному середовищі: Збірник статей І Всеукраїнської наукової інтернет-конференції (м. Переяслав-Хмельницький, 21 лютого 2019 року) / За заг. ред. В. А. Вінс, Т. М. Кузьменко, І. М. Зозуля – Переяслав-Хмельницький: Видавець Я. М. Домбровська, 2019. – С. 22-27.
 5. Засенко В.В., Прохоренко Л.І. Освіта «особливих» дітей: стратегія розвитку. – Рідна школа, №3–4. 2019, С.48-52.
 6. Бабяк О. О., Прохоренко Л. І., Ярмола Н. А. Оцінювання навчальних досягнень школярів з особливими освітніми потребами в умовах компетентнісного підходу. II International scientific conference «Modern educational space: the transformation of national models in terms of integration» (October 25, 2019). Leipzig – 2019. - С. 107-111.
 7. Прохоренко Л.І. Науково-психологічний супровід в освіті дітей з особливими потребами / [Вісник Національної академії педагогічних наук України](http://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/19/27). Том 1 № 1 (2019). Режим доступу: <http://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/19/27>.
 8. Прохоренко Л.І. Когнітивні порушення у дітей: аналіз проблеми /Діти з особливими потребами в освітньому просторі : Збірник матеріалів V Міжнародного конгресу зі спеціальної педагогіки, психології та реабілітології «Діти з особливими потребами в освітньому просторі», 10-11 жовтня 2019 року, Чернігів (Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка).]. – Київ : Симоненко О. І., 2019 – С. 22 – 25. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/717874>
 9. Р. Процюк, Л. Прохоренко. Стратегії психологічного супроводу дітей з особливими потребами в інклюзивному освітньому середовищі. Освіта осіб з особливими потребами : шляхи розбудови : зб. наук. праць / за ред. В.В. Засенка. – К.: ТОВ «Наша друкарня», 2019. – Вип. 15. – С. 272-283.
 10. Прохоренко Л., Соколова Г., Крошка О. Концептуалізація системи сімейно-орієнтованого психолого-педагогічного супроводу родини, яка виховує дитину з особливими потребами / колективна монографія. Мелітополь, 2019. – С.10-23.
 11. Особливості класифікації об'єктів інформаційного поля дітьми із затримкою психічного розвитку [Електронний ресурс] / Л. І. Прохоренко, О. В. Романенко // [Інформаційні технології і засоби навчання](http://nbnv.gov.ua/UJRN/ITZN_2019_74_6_22). - 2019. - Т. 74, № 6. - С. 266-277. - Режим доступу: http://nbnv.gov.ua/UJRN/ITZN_2019_74_6_22 (Web of Science)
 12. Прохоренко Л.І., Бабяк О.О., Баташева Н.І. Психологічний супровід дітей з особливими освітніми потребами: стратегія реалізації. [Вісник національної академії педагогічних наук України](http://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/55). том 2 № 1 (2020). режим доступу: <http://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/55>
 13. Засенко В., Прохоренко Л. До проблеми реформування галузі освіти дітей з особливими потребами. Освіта осіб з особливими потребами : шляхи розбудови : зб. наук. праць / за ред. В.В. Засенка. – К.: ТОВ «Наша друкарня», 2020. – Вип. 16. – С.

- 143-160.
14. Навчання дітей з порушеннями когнітивного розвитку в умовах компетентнісного підходу : навчально-методичний посібник / Л.І.Прохоренко, О.О.Бабяк, Н.І.Баташева, А.Л.Душка, Н.І.Недозим, О.М.Омельченко, О.В.Орлов // за ред. В.В.Засенко, Л.І.Прохоренко. – Київ : Наша друкарня, 2020. – 352 с.
 15. Засенко В., Прохоренко Л. «Особливі діти» в умовах особливого навчального року. [Вісник національної академії педагогічних наук України](#). том 2 № 2 (2020). С. 1-6.
 16. Prokhorenko Lesia, Kostenko Tetyana. Research of psychological and pedagogical typologization of delay of mental development of schoolchildren. У друці// [Інсайт: психологічні виміри суспільства](#), No 4 (2020). – С. 111-131. - DOI: 10.32999/2663-970X/2020-4-7. ([Index Copernicus International](#))
 17. Прохоренко Л.І., Ярмола Н.А. На допомогу практикам — VI Міжнародний конгрес зі спеціальної педагогіки та психології «Особливі діти»: освіта і соціалізація». [Вісник національної академії педагогічних наук України](#). том 2 (2020). с. 1-6. - doi: <https://doi.org/10.37472/2707-305x-2020-2-2-3-2>. режим доступу : <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/93>.
 18. Prokhorenko L. I., Kostenko T. M. Psychological support of families of children with special needs in the conditions of the COVID-19 pandemic / Pedagogical and psychological sciences: regularities and development trends. Collective monograph. Riga, Latvia: “Baltija publishing”, 2020. - 254-268. - <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/book/94> <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/book/94> DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-023-0-16>
 19. Прохоренко Л., Орлов О. Партнерство та співпраця як невід’ємна складова діяльності Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України. *Педагогічна газета України*. 2021. №4 (284). Липень-серпень 2021. С.5.
 20. Прохоренко Л.І. Психологічний супровід дітей з особливими потребами та їхніх родин в умовах кризових викликів. *Вісник НАПН України*. 2021. 3(1). режим доступу: <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/147>. <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2021-3-1-13-7>
 21. Прохоренко, Л.І., Орлов, О. В. (2021). *Діти з особливими потребами в умовах кризових викликів: навчання і супровід* Вісник НАПН України, 2 (3). ISSN 2707-305X : DOI: <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2021-3-2-17-11> ; <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/190>
 22. Прохоренко, Л. І. (2022). Наука — практики: інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*, 4(1). <https://doi.org/10.37472/v.naes.2022.4110>
 23. Прохоренко, Л. І. (2022). Наука і освіта в умовах війни: інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*, 4(1). <https://doi.org/10.37472/v.naes.2022.4133>
 24. Viacheslav Zasenko, Lesia Prokhorenko. (2022). Dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Edukacja w czasie pandemii. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio J. Paedagogia-Psychologia*”. Vol 35, No 1. 123-130. PDF (ENGLISH)
 25. Прохоренко Л.І. Освіта дітей з особливими потребами в умовах війни: проблеми та виклики / тези доповідей Всеукраїнського онлайн марафону до Дня науки (16-24 травня 2022 р., м.Київ). – С. 104-109. : <https://ispukr.org.ua/articles/22/%D0%A2%D0%95%D0%97%D0%98%20%D0%94%D0>

[%9E%D0%9F%D0%9E%D0%92%D0%86%D0%94%D0%95%D0%99.pdf](#)

26. Прохоренко Л.І., Ярмола Н.А, Стратегії психологічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами / тези доповідей VIII Міжнародного конгресу зі спеціальної педагогіки та психології «Освіта осіб з особливими потребами: виклики воєнного часу» (19-20 жовтня 2022 р., м.Київ). С. 254-259.
https://ispukr.org.ua/articles/22/2022_%D0%97%D0%91%D0%86%D0%A0%D0%9D%D0%98%D0%9A%20%D0%A2%D0%95%D0%97%D0%98.pdf
27. Prokhorenko, L. I. Giftedness as asynchronous development of children with special educational needs. Insight: the psychological dimensions of society, 2022, 8, 111-123.
DOI: 10.32999/2663-970X/2022-8-8
<http://insight.journal.kspu.edu/index.php/insight/issue/view/9/47>

Зворотній зв'язок

Моб. Тел..0972867775 (viber, telegram)

Lesya-prohor@ukr.net

Затверджено

Протокол № ____ від ____ / ____ / ____ р.

Укладач _____ (_____)

Завідувач відділу _____ (_____)